

PÁLYÁZAT

AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERE ÁLTAL MEGHIRDETETT

INTÉZMÉNYVEZETŐ

BEOSZTÁS ELLÁTÁSÁRA

A BUDAKALÁSZI

PATAKPART ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Budakalász, 2022. március 29.

A pályázat benyújtója:

Kovács Kristóf Áron

Tartalomjegyzék

Szakmai bemutatkozás	3
Stratégiai célkitűzéseim	4
Bevezetés.....	5
Helyzetelemzés.....	5
Új intézmény a településen	5
Az új közösség.....	6
Infrastruktúra.....	7
Vezetői program	8
Szervezetfejlesztés és az intézményi struktúra formálása	8
Pedagógiai célkitűzések.....	8
A közösségfejlesztés, hagyományteremtés.....	12
Az osztályfőnökök kiemelt szerepe	14
A szakmai munka ellenőrzése.....	15
Az iskola külső kapcsolatai.....	16
A kiemelt figyelmet igénylő tanulók.....	17
A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók	17
A lemorzsolódással veszélyeztetett és a szociális hátrányokkal küzdő tanulók.....	18
A kiemelten tehetséges tanulók	19
Az emberi erőforrások, személyi feltételek biztosítása.....	19
Erőforrásgazdálkodás a következő három tanév távlatában	20
Külső erőforrások bevonása az intézményi célok elérése érdekében.....	22
Összegzés.....	23
Mellékletek	24

Szakmai bemutatkozás

Pedagógusi pályámat 2000. augusztusában kezdtem meg egy többcélú budapesti intézményben. Tíz évet töltöttem az Alsóerdősi Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnáziumban, ahol angol nyelvet és történelmet tanítottam általános és középiskolás diákok számára. Az iskolában munkaközösségvezetőként és a Minőségirányítási Csoport vezetőjeként, a VII. kerületben működő Erzsébetvárosi Pedagógiai-Szakmai Szolgáltatónál pedig idegen nyelvi tantárgygondozóként is vállaltam feladatot. Eközben tettem pedagógus szakvizsgát a Budapesti Műszaki Egyetem közoktatási vezetői képzése keretében, illetve Telki Község Oktatási, Kulturális és Sport Bizottságának külső tagjaként is szereztem értékes oktatásirányítási tapasztalatokat.

Tíz év tapasztalattal a hátam mögött sikeres pályázatot adtam be a budakalászi Szentistvántelepi Általános Iskola vezetésére, ahol tíz éves intézményvezetői megbízásom alatt megújult az iskola pedagógiai programja és az intézmény a környék egyik legkeresettebb iskolájává vált. Az agglomeráció népességnövekedéséből is adódó jelentős létszámnövekedés okán a nevelőtestület létszáma csaknem kétszeresére emelkedett, a tanuló létszám pedig 342 főről 520-ra nőtt. Az osztályok elhelyezését eleinte helyiségek funkcióváltásával, később egy emeletesre bővített konténerépületet telepítésével, végül pedig egy négytantermes iskolabővítés révén biztosítottuk. Az utóbbi beruházás pedagógiai-szakmai szempontok szerinti támogatása és az üzemeltetői érdekek képviselője révén értékes tapasztalatot szereztem az építőipari kivitelezés terén. A Klebelsberg Központ delegáltjaként a Váci Tankerületi Központ mellett működő Tankerületi Tanács munkájában megalakulása óta részt veszek. Intézményvezetői munkám során jelentős kihívásokra kellett választ találni: a létszámát tekintve dinamikusán bővülő szervezet vezetése és irányítása új módszereket igényelt, amelyet el kellett fogadtatni nemcsak a nevelőtestülettel, de az iskola teljes közösségével. A korábban önkormányzati fenntartásban működő iskolák állami fenntartásba vétele szintén jelentős változásokat hozott, amelyhez nem volt könnyű alkalmazkodni. Az új fenntartóval – eleinte a Szentendrei Tankerületi Központtal, majd a Váci Tankerületi Központtal – sikerült a hatékony működést támogató kapcsolatot kialakítani, a tulajdonos Önkormányzattal pedig továbbra is fenntartani azt. Az egyre nagyobb számban megjelenő sajátos nevelési igényű tanulók sikeres integrálását új módszerekkel kellett támogatni. Végül pedig a koronavírus világjárványa állította olyan kihívás elé a köznevelés teljes rendszerében iskolánkat is, amely soha nem látott korlátozások mellett új, innovatív megoldások alkalmazására készítetett bennünket.

Szentistvántelepi vezetői megbízásom idején megtisztelő meghívást kaptam, hogy pedagógiai szakértőként csatlakozzak az Eszterházy Károly Egyetemen működő Oktatás 2030 Tanulástudományi

Kutatócsoport munkájához, amely révén jelentős intézményfejlesztési tapasztalatra valamint ösztönző és az intézményi tevékenységemet is támogató szakmai kapcsolatokra tettem szert.

Második vezetői ciklusom utolsó évében felkérést kaptam a Váci Tankerületi Központtól, hogy készítsem elő a Budakalász általános iskoláinak tehermentesítése céljával épülő Patakpart Általános Iskola alapítását. Vezetői megbízásom lejárta után így kerültem a Váci Tankerületi Központ állományába, ahol fejlesztési ügyintézőként a kivitelezés során a pedagógiai és üzemeltetői érdekek képviselője, a születőben lévő intézmény települési szintű kommunikációja, egy közel háromszázmillió forintos közbeszerzési eljárás keretén belül az eszközbeszerzésben való részvétel, illetve a tanulók fel- és átvételének megszervezése, valamint a munkatársak kiválasztása volt a feladatom. Az intézmény 2021. augusztus 1-i megalapítása óta az alapító nevelőtestület tagjaként, megbízott intézményvezetőként folytatom a közösség- és szervezetfejlesztő munkát, a pedagógiai kultúra formálását és a frissen átadott épület műszaki jellegű feladatainak intézményi irányítását.

Az alábbiakban bemutatott vezetői programom által a megkezdett munka folytatásához kérem tisztelettel a pályázat kiírójának támogató döntését.

Stratégiai célkitűzéseim

A megpályázott feladat elnyerése esetén a következő célokat szeretném megvalósítani:

1. Megvalósítani a Patakpart Általános Iskola Pedagógiai programjának célkitűzéseit. Kiemelten azt, hogy nevelő-oktató tevékenységünkkel hozzájáruljunk ahhoz, hogy a most iskolába járó gyermekek jól boldoguljanak az életben rájuk váró kihívások közepette.
2. Továbbfejleszteni az intézményalapítás után elfogadott Pedagógiai programot, kialakítani az intézmény szakmai arculatát.
3. A Patakpart Általános Iskola bővülő és alakulófélben lévő nevelőtestületét olyan szakmai közösséggé formálni, amelynek tagjaiként a nevelő-oktató tevékenységünkben a gyermekek fejlődése mellett elkötelezve dolgozunk, és legjobb tudásuk szerint törekszünk saját szakmai fejlődésünkre is.
4. A Patakpart Általános Iskola közösségét fejleszteni, hagyományait megteremteni, illetve az iskola közösségét beilleszteni a budakalászi iskolák körébe, valamint kialakítani az intézmények közötti partneri együttműködést.

Bevezetés

A Patakpart Általános Iskolát Budakalász Város Önkormányzata a város túlterhelt általános iskoláinak tehermentesítése érdekében a Magyar Állammal kötött megállapodása keretében építtette Turi Attila Kossuth- és Ybl-díjas építész tervei alapján. Prof. Dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere 2021. augusztus 1-i hatállyal megalapította az új intézményt, amelyben 2021. szeptember 1-én megkezdődött az első tanév.

Helyzetelemzés

A Kevély hegy lábánál, a Barát-patak partján épült Patakpart Általános Iskola nem csak Budakalász, de az állami köznevelési intézményfenntartórendszer legfiatalabb intézménye is. Ebből adódóan helyzete sajátos.

Új intézmény a településen

Budakalászon a 2020/2021-es tanévig két általános iskola működött, amelyek a 2010-es évek elejéig még ha küszködtek is kisebb-nagyobb infrastrukturális kihívásokkal, de mégis tervezhetően el tudták látni feladatukat. Az évtized végére azonban olyan mértékben növekedett a tanulólétszám, hogy a két iskolában együttvéve hat osztályt kellett konténerteremben elhelyezni annak ellenére, hogy a Szentistvántelepi Általános Iskolában időközben egy négytantermes bővítés is megvalósult. A 2010-es évek elején a két iskolába még csak 700 tanuló járt, 2020-ra az összlétszám már meghaladta az ezret és a két iskola nem bírta el a növekményt. Osztálytermeket még sikerült kialakítani, de az étkezők, a mosdók, a tornaszobák és az öltözők mindkét iskolában messze elmaradtak az igényekhez képest.

A város két, túlszűfoltta vált általános iskolája, a Kalász Suli Általános Iskola és a Szentistvántelepi Általános Iskola épületeinek állaga a túlterheltségből adódóan a fenntartó Váci Tankerületi Központ és a tulajdonos Önkormányzat ráfordításai ellenére is romlott, ráadásul mindkét intézmény épületeiben voltak és továbbra is vannak szerkezeti hibákból adódó gondok (pl. ázás, szigetelés hiánya, vizesedés, stb.) is.

A Patakpart Általános Iskola 2021-es alapításával egy korszerű, jól felszerelt intézmény jelent meg Budakalász zsúfolt és leromlott állapotú iskolái mellett, ezáltal nem csak tehermentesítheti a testvérintézményeket, de fel is hívja a figyelmet a kontrasztra. Az új és a régi iskolák állapota közti szembeötlő különbség erősíti a másik két intézmény közösségének jogos igényét az állapotok mielőbbi javítására.

Az új iskola megjelenésével a korábbi kettő helyett három felvételi körzet került kialakításra. A Patakpart Általános Iskola körzete a Pomázi út – Budai út – Damjanich utca által határolt terület, amely

magába foglalja a dinamikusan fejlődő Prekoberdo nevet viselő városrészt, ahol számolatlanul épülnek az új családi házak, s a beköltözők túlnyomórészt fiatal, gyermekes családok.

A patakparti intézmény létjogosultsága tehát megkérdőjelezhetetlen. A Kalász Suli és a Szentistvántelepi iskola terhelése fokozatosan csökkenhet a következő években, de ez egyúttal az indítható osztályok és a foglalkoztatható pedagógusok számának csökkenését is eredményezi.

Ezzel láthatóvá vált, hogy az új iskola megjelenése egyszerre jelent lehetőséget a meglévő intézmények tehermentesítésére és ugyanakkor kihívást is számukra. 2021. szeptemberében a Patakparton kilenc osztályban 191 tanuló kezdte el a tanévet. Az első, a második és az ötödik évfolyamon két-két, a negyedik, a hatodik és a hetedik évfolyamon pedig egy-egy osztály indult. Az új, hármas osztátú körzetrendszerből adódóan a tanulók egy jelentős része Budakalász két másik iskolájából jelentkezett át, ezzel a korábbi intézményekben jelentős létszámcsökkenést, illetve egy esetben osztályösszevonást is idéztek elő.

A fentiek miatt a Patakpart Általános Iskola tanulói jogviszonyainak létesítésekor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a pedagógiai munka tervezhető maradjon a Kalász Suli Általános Iskolában és a Szentistvántelepi Általános Iskolában is.

Az új közösség

Az iskola közössége mondhatni, már az intézmény alapítását megelőzően formálódni kezdett. A 2010-ben elnyert, majd 2015-ben meghosszabbított intézményvezetői megbízatásom 2020-ban járt le a budakalászi Szentistvántelepi Általános Iskolában. A Váci Tankerületi Központ felkérésére mandátumom kitöltése után elvállaltam az új iskola alapítása körüli teendők ellátását, így a következő tanévben a tankerületi központ állományába kerültem, ahol fejlesztési ügyintézőként készítettem elő a létesítés alatt álló iskola beindítását. Mivel az építkezés az eredeti tervekhez képest jókora csúszásban volt és nem volt tartható a 2020. szeptemberi tanévindítás, a fenntartóval és a Kalász Suli Általános Iskola intézményvezetőjével egyeztetve még szentistvántelepi vezetőként tett kezdeményezésem szerint „mentettünk” egy évet a közösségépítés terén. A település mindkét általános iskolájában úgy szerveztük a soron következő, 2020. áprilisi beiratkozást, hogy a tanköteles korba lépő tanulókat a szülők nyilatkozatát alapul véve úgy soroljuk osztályba, hogy a két intézményből az első év elvégzése és a Patakpart Általános Iskola alapítása után egy-egy osztály pedagógusaikkal együtt az új intézménybe költözzön. Ez azt jelentette, hogy már egy évvel az iskola indulása előtt létrejött az a két osztályközösség, amely a leendő iskola közösségének a magját alkotta. A gyerekek, pedagógusaikkal együtt már az építkezés idején ellátogattak az épületbe, készültek a „költözésre”. A közösség bővülésének következő lépése az volt, amikor kiválasztottuk a 2021/2022-es tanév leendő első osztályainak tanítóit, akiket a 2021. tavaszi beiratkozáskor be is mutattunk a tanköteles korba lépő

gyerekek szüleinek. Ekkor már megkezdődött az új iskola leendő pedagógusainak szakmai együttműködése: közösen terveztünk, rendszeresen egyeztettünk pedagógiai és az épület felszerelésével, berendezésével kapcsolatos kérdésekben egyaránt. Az tehát már látható volt, hogy a 2021. szeptemberi nyitáskor két első és két második évfolyamos osztály már biztosan lesz. A leendő elsősök beiratkozását követően a felsőbb évfolyamok iránt is volt érdeklődés, így 2021. szeptemberében egy negyedik, két ötödik és egy-egy hatodik és hetedik évfolyamos osztályt indíthattunk. A kilenc osztályba sorolt 191 tanulóhoz kapcsolódó feladatok ellátására a nyár folyamán választottuk ki a jelentkezők közül a pedagógusokat, így augusztusra megalakult a Patakpart Általános Iskola alapító nevelőtestülete.

Infrastruktúra

A Patakpart Általános Iskola épületét az Ybl- és Kossuth-díjas építészmérnök, Turi Attila tervezte és a Swietelsky Magyarország Kft. generálkivitelezésében valósult meg. Az épület pedagógiai és üzemeltetési céloknak megfelelő felszerelését a Váci Tankerületi Központ egy európai uniós, nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatásával biztosította.

Az tervezés során érvényesített organikus építészeti jellegnek köszönhetően az épület otthonos, közösségcentrikus atmoszférát biztosít.

A négyszintes, mégis a tájba simuló épület 16 osztálytermével évfolyamonként két osztály elhelyezését teszi lehetővé. Az osztálytermek mellett egy hatalmas, több mint 1000 négyzetméteres sportcsarnok, két számítógép terem, egy technika, egy háztartástan terem, egy természettudományi labor és egy kreatív pedagógiai terem szolgálja a 21. századi oktatást. Az adottságokat és a pedagógiai, illetve az üzemeltetői igényeket érvényesítve a helyiségek funkcióit egyes esetekben a megrendelő Budakalász Város Önkormányzatával, a tervezővel és a kivitelezővel egyeztetve módosítottuk. Így alakítottunk ki az alagsorban egy második tanári szobát, egy tanári mosdót, illetve az első emeleten egy második fejlesztő szobát. A kis alapterületű tantermek kompenzálására egy kreatív pedagógiai termet hoztunk létre, amely kialakításának és berendezésének köszönhetően bármelyik tanulóközösség által sokoldalúan és variálhatóan vehető igénybe: paravánokkal szekcionálható, moduláris bútorainak és gördíthető állványra szerelt interaktív kijelzőjének köszönhetően berendezése rugalmasan alakítható, a telepített Active Floor interaktív mozgásos fejlesztő- és tanulástámogató eszköz révén pedig a legmodernebb oktatástechnológiát is biztosítja.

Ugyanakkor a frissen átadott gyönyörű és korszerű épület „belakásának” szerves részét képezik, így a mindennapjainkhoz tartoznak a természetszerűleg létező kisebb-nagyobb kivitelezési hibák mentén adódó garanciális ügyintéзések és a kiegészítő eszközbeszerзések is.

Vezetői program

Szervezetfejlesztés és az intézményi struktúra formálása

A Patakpart Általános Iskola tanulólétszáma, az osztályok száma és ezekhez kapcsolódva a pedagógusok, a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők és a technikai dolgozók létszáma a következő négy-öt évben fokozatosan bővülve fogja elérni azt a nagyságrendet, amelyre tervezve lett.

Az alacsonyabb tanulói és dolgozói létszám megteremti a lehetőségét annak, hogy az iskolalapítás korai szakaszában közvetlenebb és szorosabb figyelmet kapjanak az egyes munkafolyamatok. Ebben az időszakban nagy hangsúlyt kell fordítani a vezetőség tagjainak szoros együttműködésére, esetmegbeszélésekre, hogy a vezetőség körében kialakuljon az egységes pedagógiai-szakmai nyelvezet, a kommunikáció, a közösen elfogadott értékrend. A szervezet növekedésével párhuzamosan a vezetőségi kört is bővíteni kell és a hatékony működés érdekében hatásköröket kell átadni a vezetőtársaknak. Míg az első időszakban nagyobb szükségét látom az operatív jellegű feladatokban való közvetlen vezetői részvételnek, a későbbiekben ezeket delegálni kell és elsősorban a stratégiaalkotásra, a vezetőtársak és a pedagógusok irányítására, a pedagógiai programalkotásra szeretném helyezni a hangsúlyt.

Úgy gondolom, hogy a célkitűzések hatékony megvalósításának feltétele az együttműködő felek bevonására alapozó munkavégzés. Ezért annak érdekében, hogy a Pedagógiai programban kitűzött célok felé fokozatosan közelítsünk, folytatni szeretném a 2021. augusztusában megkezdett és a 2021/2022-es tanév során tovább vitt pedagógiai szakmai műhelymunkát. Ezen szakmai találkozások során a tanulás-tanítási folyamat Pedagógiai program szerint kiemelten kezelt súlypontjai adják a témát: az aktív tanulás, a tanulóközpontú tanítás, a tanulási folyamat hangsúlya, a differenciálás, a tanulást támogató értékelés és a felelősségvállalás a saját tanulásért. E témakörökben az önkéntesen részt vevő kollégák a vezetők és egy külső szakember biztosította tudományos szakmai háttér rendelkezésre bocsátásával, saját élmény alapú műhelyfoglalkozásokon a saját tudásépítés útján alakítják ki a közös szakmai nyelvezetet és a közös nevelőtestületi értékrendet. Büszke vagyok rá, hogy ezeken a délutáni önkéntes részvételen alapuló műhelymunkákon a pedagógusok fele rendszerint jelen van.

Pedagógiai célkitűzések

Amennyiben lehetőséget kapok a 2021. augusztusában megkezdett intézményvezetői munka folytatására, részben az alapító nevelőtestülettel elfogadott Pedagógiai programunk kiemelt célkitűzései felé szeretnék közelíteni, részben pedig szeretnék további fejlesztési irányokat nyitni.

Pedagógiai programunkban a tanulás-tanítási folyamat kiemelt súlypontjai így lettek megfogalmazva:

Aktív tanulás: Az aktív tanulás magában foglalja a tudás aktív létrehozását, konstruálását, melyhez olyan készségek szükségesek, mint az önálló vizsgálódás, a vizsgálódás révén szerzett tudás rendszerezése és az új ismeretek birtokában a meglévő tudás átstrukturálása. Az aktív tanulás az ismeretek passzív befogadása, memorizálása és bevésése mellett egy olyan tanulóközpontú tanulási alternatívát kínál, mely előtérbe helyezi a problémamegoldást, a kritikai megközelítést, továbbá a megszerzett tudás értékelésének készségét. A tudásfejlesztés végső célja, hogy a tanuló képes legyen az ismeretszerzés önálló módszereit kimunkálni, és a tudás hagyományos elsajátításán túl maga is új felismerésekkel gyarapítsa tudását.

Tanulóközpontú tanítás: A tanulási folyamatok tanulóközpontú megközelítése a tanulás korszerű értelmezésére építve a tanulók aktív tanulási tevékenységét helyezi a középpontba, így a pedagógusnak a tanuló egyéni képességeire is figyelő tevékenysége a tanulás fejlődését támogatja és követi. Mindebből egyenesen következik, hogy tanulóközpontú tanítás figyelembe veszi a tanulói sokféleséget és az egyén szükségleteihez illeszti, személyre szabja a tanulási és tanítási folyamatokat.

A tanulási folyamat hangsúlya: A tanulási folyamatra irányuló oktatás a hatékony tanulás folyamatait állítja középpontba, lehetőséget teremtve minden szereplő számára, hogy sikeres legyen. Az iskola közösségének összes szereplőjére tekintettel (iskolavezetés, pedagógus, szülő, tanuló) értelmezzük a tanulást.

Differenciálás: Elfogadjuk, hogy a tanulói sokszínűség természetes, ebből adódóan pedig az osztályközösségek, a tanulócsoportok heterogének. Ezt felismerve a tanulás-tanítás tervezésének és módszertanának igazodnia kell a tanulói különbségekhez. Ez jelenti a differenciálást, mely az egyéni képesség-, fejlettségi szintekhez, az előzetes tudáshoz és a személyes jellemzőkhöz igazodó eljárások érvényesítése az oktatás folyamatában. A differenciálás során az oktatási folyamat szervezése a tanulók differenciált tevékenykedtetésére épül, a feladatrendszerek eltérő fejlesztő hatásának figyelembevételével, az ismeretsajátítás ütemében igazodva a fejleszthetőség és taníthatóság egyéni különbségeihez, felhasználva a differenciált munka tanórai és tanórán kívüli szervezési lehetőségeit. A differenciált pedagógiai munka célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető optimális ismeretsajátítási szintre.

Tanulást támogató értékelés: A diagnosztikus és a minősítő értékelés mellett minél nagyobb hangsúlyt kell helyezni a formatív értékelés alkalmazására. Nagy gyakorisággal, a tanuló önálló tevékenységének elősegítését figyelembe véve bármely tanulási feladat végzésének folyamatában és a feladat befejezésekor is alkalmazható. Az értékelés elfogadottságát, eredményességét növeli az interaktivitás, azaz, ha a tanuló nemcsak befogadója, hanem aktív résztvevője is az értékelésnek. A tanulást támogató értékelés visszautal a kijelölt tanulási célokra és egyaránt vonatkozhat a folyamatra és a produktumra és végül, de nem utolsó sorban az egyén fejlődését állítja középpontba.

Felelősségvállalás a saját tanulásért: A modern pedagógiai koncepciók szakítottak azzal az ideával, hogy a tudás egyedüli forrása a pedagógus, a pedagógiai folyamatban sokkal nagyobb szerepet szánunk a tanulóknak. Ez feltételezi a tanulói döntési helyzetek megjelenését és kihasználását a pedagógiai folyamat során. Az OECD által 2010-ben meghatározott ún. 21. századi készségek között is szerepel a tények alapján történő mérlegelés és döntéshozatal (Howell, 2018). A saját tanulásért vállalt felelősség az önvezérelt tanulás feltétele – melynek során a tanuló külső kényszer vagy szankció nélkül a saját érdeklődése és célkitűzése alapján önként vállal felelősséget a tanulás folyamatáért és annak eredményeiért.

A fenti hat fókuszpont közül a korábban ismertetett szakmai műhelyfoglalkozásokon a résztvevő pedagógusok választása alapján eddig az aktív tanulással dolgoztunk. Mivel mind a hat téma igen fajsúlyos, az ezekben való elmélyülés, a gyakorlati megvalósítás, a mindennapokba való átültetés egy hosszú távú, többéves folyamat.

A Pedagógiai programunk küldetésnyilatkozatában lefektettük, hogy legjobb tudásuk szerint törekszünk saját szakmai fejlődésünkre. Ezzel tudjuk ösztönözni a gyermekeket, hogy tanulásukért, fejlődésükért elkötelezetten felelősséget vállaljanak. Ennek érdekében a Pedagógia programunkra is egy kiszámíthatóságot adó, de mégis formálódó, fejleszthető dokumentumként kell tekintenünk.

A Pedagógiai programban szereplő pedagógiai eszköztárunk bővítése természetes és szükséges kell, hogy legyen. A következő években az alábbi területeken látok újítási lehetőséget:

Az egyik a sakkoktatás meghonosítása iskolánkban. Erre több lehetőség is kínálkozik. A 2022/2023-as tanévben érdemes egy induló első osztály részvételével kezdeni, akik a Polgár Judit névvel fémjelzett Sakkpalota programhoz való kapcsolódással segíthetnek a nevelőtestületnek saját tapasztalatot szerezni arról, hogy hogyan használható a sakk a nevelés-oktatás területén. A programban résztvevő és az érdekelt pedagógusok közötti tapasztalatok megosztására rendszeres, szervezett alkalmakat kell biztosítani (óralátogatások, megbeszélések, bemutatók...). Emellett lehet délutáni, tanórán kívüli keretek között sakk szakkört indítani az érdeklődő gyerekeknek. Amennyiben a tapasztalatok kedvezőek, lehetőség van a tantervi integrációra is. A 2020-ban módosított Nemzeti Alaptantervhez igazodva készült kerettanterv is, amely a sakk fejlesztő hatását aknázza ki. A sajátos köznevelési feladatokhoz készített kerettantervek tehát arra is biztosítanak lehetőséget, hogy akár önálló tantárgyként is bevezethető legyen. Ennek több formája is van: a Sakk-logika az 1-4. évfolyamon, a Képességfejlesztő sakk (a sakk mint oktatási eszköz) szintén az 1-4. évfolyamon. Az utóbbi kerettantervből idézem azokat a gondolatokat, amelyek rávilágítanak arra, hogy miért is rejlik nagy lehetőség a sakk iskolai használatában.

„A sakk az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket [...] be

lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem. A sakkjáték tanulásának, gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

A sakk haszna a köznevelésben elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek ismereteinek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.

A sakk mint oktatási eszköz bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a mérlegelő gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.”

A sakk iskolai meghonosítása mellett érdemesnek tartom a Pedagógiai programban a mindennapos testnevelésre, egészségnevelésre és a környezeti nevelésre vonatkozó fejezetek egymással összefüggő bővítését élményszerű és a gyerekek számára nagy motiváló erővel bíró programokkal. Ebben a körben felmerülhet akár a Bejárható Magyarország (5-8. évfolyam), akár a Kajak-kenu – vízijártassági alapismeretek (5-8. évfolyam), vagy akár a Bringaakadémia (3-4, illetve 5-6.) program. Ezek tematikája szintén alaposan ki van dolgozva a sajátos köznevelési feladatokhoz készített kerettantervekben. E programok mindegyikéhez vannak kötődéseink, infrastrukturális és személyi adottságaink is. A mára már kiforrott és meggyökerezett Vándortábor mozgalom mindhárom területén (Gyalogos Vándortábor, Kerékpáros Vándortábor, Vízivándortábor) van vándortáborvezető felkészítéssel rendelkező pedagógus a nevelőtestületben. 2022. nyarára meg is hirdettük az első vízivándortáborunkat a Szigetközben. Az alapszintű vízijártasság megszerzéséhez szükséges tárgyi feltételeket a Vidra Sportegyesülettel kialakított együttműködés keretében biztosítani tudjuk. A Vidra SE kedvezményes terembérleti lehetőséget kap iskolánk tornatermében, amelynek fejében az iskola pedagógusai és diákja térítésmentesen használhatják a dunaparti csónakházukat. Ez megteremti annak a lehetőségét, hogy tanulóink akár tanórai (testnevelés), akár tanórán kívüli keretek közt megtanulhassanak kenuzni.

A Bringaakadémia programjának létjogosultságát közösségünkben az teremti meg, hogy iskolánk felvételi körzetén belüli elhelyezkedéséből adódóan a kerékpáros közlekedés egyrészt praktikus, másrészt mi magunk is, de a város főútjaira jellemző túlzásfoltosság miatt a városvezetés is arra ösztönzi a lakosságot és ezen belül célzottan az iskola közösségét, hogy úgynevezett „puha” közlekedési eszközökkel közlekedjenek. Ebben az esetben viszont felelőségünk van abban is, hogy felkészítsük a gyerekeket a biztonságos kerékpározásra. Büszke vagyok rá, hogy kollégáink közül többen még a

szomszédos településekről is kerékpárral járnak munkába. Már az épület kivitelezési munkálatai közben is figyelmet fordítottam arra, hogy ennek a feltételei adottak legyenek. Az én kezdeményezéseimre lett kialakítva olyan dolgozói öltöző, ahol a kerékpárral érkezők számára zuhanyzó is rendelkezésre áll. Az Önkormányzattal együttműködve a fedett kerékpártároló térben a kerékpártámaszokat az eredeti tervektől eltérően úgy helyeztettük el, hogy a lehető legtöbb kerékpárt lehessen mellettük elhelyezni.

Egy újabb terület, ahol látom az előre lépés lehetőségét, az a művészeti nevelés. Igaz, hogy még az iskola alapítása előtt megállapodtunk a Kalász Alapfokú Művészeti Iskolával, hogy szabad tantermeinket széles körűen használhatják zeneoktatásra és ez az együttműködés a szakmai alapidokumentumunk kezdeményezett módosításával tovább is fog bővülni, de szükségét látom a művészeti nevelés önálló, intézményen belüli fejlesztésének. A következő tanévben ennek érdekében szeretnénk elindítani egy amatőr színjátszó kört.

A sort pedig egy olyan fejlesztési iránnyal zárnám, amelynek szükségessége megkérdőjelezhetetlen: a környezeti nevelés. Ennek hangsúlyos kialakításához a Barát-patak partján és a Kevély hegy lábánál, a környezetbe simulóan épült Patakpart Általános Iskolában kiváló adottságokkal rendelkezünk. Kínálja hát magát a lehetőség, hogy megpályázzuk az Ökoiskola címet. Az ökoiskola program pedagógiai eszköztárában szerepel az aktív, tapasztalati úton történő tanulás, a tantárgyközi, interdiszciplináris megközelítés, amelyek szerepelnek a tanulás-tanítási folyamatnak a vezetői programban és a pedagógiai programban is megfogalmazott kiemelt súlypontjai között. Ezekkel a pedagógiai eszközökkel szeretnénk az ökoszisztéma tiszteletben tartására nevelni tanulóinkat.

A közösségfejlesztés, hagyományteremtés

Mivel egy új intézmény új közössége formálódik a Patakpart Általános Iskolában, ezért a közösségfejlesztést a hagyományteremtéssel összefüggésben érdemes átgondolni, tervezni. Már számos kezdeményezésünk volt az első tanévben, de ezeket a következőkben fokozatosan bővíteni lehet, sőt szükséges is.

Az elmúlt két évben a világhárvány hatásaként globális jelenség volt, hogy a közösségi élet ellehetetlenült. A köznevelési intézmények közösségei esetében ez azt jelentette, hogy az iskola épületéből a szülők teljesen kiszorultak, az osztályok közötti kapcsolódási lehetőségek, tehát az iskola közösségi eseményei (ünnepségek, emlénapok, tanulmányi versenyek, kulturális- és sportrendezvények, intézményi szintű téma- és projektnapok, -hetek) megszűntek, ezzel gyakorlatilag megszűntek a kapcsolódási lehetőségek is. Az újonnan létrejött Patakpart Általános Iskola esetében ezek a korlátozások csak az idei tanév néhány hónapját érintették, azonban az alakulófélben lévő közösség fejlődését nagyban visszavetették. Emiatt igen nagy hangsúlyt kell kapjon a

közösségfejlesztés a következő években. Ebben fontos szerepet játszik az iskola saját hagyományainak kialakítása, az osztályok és az osztályok közötti közösségépítő programok, valamint a szülők behívása az iskolai közösségi életbe. Ennek érdekében az alábbi terveket szeretném megvalósítani, illetve tovább vinni:

Pedagógiai programunkba foglaltuk, hogy a tanulók társas kapcsolatainak, valamint a pedagógusok és diákok közötti kapcsolat kialakulását, elmélyülését úgy támogatjuk, hogy minden tanítási nap egy 15 perces beszélgetőkörrel indul és csak ez után, 8:15-kor kezdődik a tanítás. Ennek eredményeit és nehézségeit a félévi nevelőtestületi értekezleten értékeltük. A kollégáktól azt a visszajelzést kaptam, hogy a beszélgetőkörök jól szolgálják a kitűzött célt, fontos és megőrzendő gyakorlatnak tartják. A tanulók is hasonlóan nyilatkoztak, szeretik, hogy a „munkanapjuk” időnként irányított, máskor kötetlenebb beszélgetéssel indul.

Szintén támogatja a közösségi kapcsolatok létrejöttét, hogy a kora reggeli ügyelet ellátása során a pedagógusok a reggel hét órától érkező gyerekeket aktuális fizikai és lelki állapotuk, igényük szerint felügyelik, vagy vonják be őket szabad kezdeményezésekbe. Az ügyeletes termet úgy rendeztük be, hogy a gyerekeknek lehetőségük van kényelmes babzsákokban pihenve „ébredezni”, vagy akár az ügyeletes pedagógussal, osztálytársaikkal társasjátékokat játszani, beszélgetni. A kora reggeli időszakban érkező gyerekek körében azt tapasztaltam, hogy ez a kezdeményezés az alsó tagozatos, kisebb gyerekeknek igen kedvező, de a nagyobb, felső tagozatos diákok közül már többen nem szívesen jönnek be az épületbe, inkább az előtt várakoznak az ügyeleti idő lejártáig, amikor is már a saját termükbe mehetnek. Annak érdekében, hogy a reggeli időszakban a nagyobb diákok is biztonságos, kényelmes, illetve igényeiknek megfelelő közegben tölthessék az idejüket, az aulában teremtyük meg annak a lehetőségét, hogy felügyelet mellett társaikkal együtt várhassák a tantermek nyitását. A Diákönkormányzat bevonásával fogjuk megkeresni a számukra legmegfelelőbb megoldást.

A Diákönkormányzat kezdeményezésére tervezzük az iskolarádió beindítását. A technikai feltételek nagyrészt adottak, a személyi feltételek szervezése, az érdeklődő tanulók felkészítése tervezés alatt van. A gyerekek nagyon lelkesek. Már a negyedik osztályos tanulók közül is van számos érdeklődő, így olyan szerkesztőcsoportokat alakítunk ki, ahol a fiatalabbak az idősebb tanulókkal együtt tevékenykedhetnek. Ez egy újabb lehetőség arra, hogy a tanulók osztályközösségeken túlmutató kapcsolatait erősítsük. Felvettem a kapcsolatot a Szentendrei Médiaközponttal is, akikkel az elmúlt 11 évben nagyon jó munkakapcsolatot építettem ki. Ennek köszönhetően lehetőséget kapunk arra, hogy az ifjú szerkesztők a Rádió Szentendre stúdiójában ismerkedhessenek meg a rádiózás világával.

Szintén már az idei tanévben megvalósítjuk egy olyan témanap-sorozat indítását, amely a horizontális és az aktív tanuláson túl a közösségfejlesztést is szolgálja. Az osztályközösségek mellett olyan

heterogén közösségeket alkotunk, amelyekben minden korosztály képviselteti magát. A 10-12 fős csoportok diákvezetői a fejlettebb szociális kompetenciákkal rendelkező felsőbb éves tanulók közül fognak kikerülni, akik irányítják fiatalabb társaikat a témanap során. Az ilyen tanórán kívüli tanulásszervezési eljárás révén a diákok egyszerre kapnak bizalmat és felelősséget is. Ezzel megteremtjük az egymástól való tanulás és az önálló tanulásszervezés lehetőségeit is. A témanapokon a csoportok egy adott témát dolgoznak fel tantárgyközi megközelítésben. A csoportok a nap során több helyszínen kapnak feladatokat, amelyek olyan differenciáltan kerülnek összeállításra, hogy a csoport legfiatalabb és legidősebb tagja is épp megfelelő kihívást jelentő tevékenységet végezhesen.

Mivel iskolánk a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) tagja, az egy tanévre tervezett 3-4 témanapunk közül egy minden évben a Madarak, fák napjához kapcsolódik majd. Ezeken a témanapokon használhatjuk az MME által kidolgozott szemléletformáló anyagokat, oktatási segédleteket, illetve a megvalósításba szeretnénk bevonni az egyesület szakembereit is.

Az MME tagsághoz szorosan kapcsolódik az első tanév elején hagyományteremtési célzattal indított kezdeményezés, hogy az évfolyamonkénti párhuzamos osztályainkat nem a sablonos „A”, illetve „B” jelzéssel különböztetjük meg egymástól, hanem minden osztály a pedagógusok irányítása mellett, de a tanulók döntése szerint választ egy madárfajt és annak kezdőbetűje jelöli az osztályt. A 1.z osztályunk, például a 2022-es év madarát, a zöld küllőt választotta névadójának, a 7. j osztályunk pedig a repülő ékszerként is emlegetett jégmadár nevét viseli. Ehhez illeszkedően az iskola csengőórája is madárdallamot játszik le. A becsengetéskor kakas szól, kicsengetéskor pedig sárgarigó, a figyelmeztető jelzést pedig a kakukk adja.

A közösségépítésnek fontos eszköze a szünidei táborok szervezése is. Ezek a táborok ugyanis nem csak a szülők számára jelentenek segítséget gyermekeik felügyeletét, foglalkoztatását tekintve, de egy jó táborban a résztvevők számos praktikus tudást sajátíthatnak el, a közösen megélt élményeken keresztül barátságokat köthetnek és akár életre szóló élményeket is szerezhetnek. Erre alapozva hirdettük meg első vízivándortáborunkat. A következő években terveink szerint kerékpáros és gyalogos vándortáborokkal is bővítjük a kínálatot.

Az osztályfőnökök kiemelt szerepe

A pedagógiai célok megvalósításában kulcsszereplő az osztályközösségek irányításával megbízott osztályfőnök, aki az osztályába járó tanulók életében is kiemelt szerepet tölt be. Ők azok, akikhez a diákok először fordulnak apró-cseprő ügyeikkel, ők segítik őket nehézségeik megoldásában. Az osztályfőnök szervezi, irányítja az osztály közösségi életét, nyomon követi a tanulók általános fejlődését, törekszik a személyiségük minél szélesebb körű megismerésére és fejlesztésére. Felkészíti

őket az iskolával kapcsolatos feladataikra, kapcsolatot tart az osztályban tanító szaktanárokkal, a szülőkkel, a vezetőséggel.

Az iskola működését alapjaiban határozza meg a tanulóközösség közhangulata, neveltsége, a közös értékrend kialakultsága és tanulók általi elfogadottsága. Ezeket a tanulóközösség kisebb alkotóelemeinek, az osztályközösségeknek hasonló jellemzői határozzák meg, amelynek alakításában szintén az osztályfőnököknek van nagy szerepe.

Természetes, – különösen egy újonnan alapított intézmény esetében – hogy egy nevelőtestületben vannak több és kevesebb osztályfőnöki tapasztalattal rendelkező kollégák, de olyanok is, akik eddig még nem kaptak ilyen megbízást. Mivel az osztályfőnökség felelősségteljes feladat, amelynek ellátása hatással van a tanulók mindennapi életére, személyiségük fejlődésére és a teljes intézményi működésre is, a mentortanári feladatokat is ellátó mesterpedagógus kollégánk támogatja a kevesebb tapasztalattal rendelkező kollégákat.

A szakmai munka ellenőrzése

Meggyőződésem, hogy a kollégákkal való eredményes és hatékony együttműködés egyik alapja a bizalom. Minden munkatársam felé bizalommal vagyok: feltételezem az elhivatottságon alapuló lelkiismeretes munkavégzést, de természetesnek veszem és elfogadom a tévedést és a hibázást is, azzal, hogy törekednünk kell arra, hogy azokból tanuljunk. Ehhez igazítom a szakmai munka ellenőrzésének eszközeit, gyakoriságát és jellegét. Az ellenőrzés célja számomra az, hogy vezetőként tájékozott legyek az intézményben folyó szakmai munka színvonaláról, megismerjem azokat az erőforrásokat, amelyekre támaszkodhatunk, illetve hogy a megválaszolandó kihívásokkal is tisztában legyünk. Fontosnak tartom, hogy az ellenőrzés legyen tervszerű, de tudjon reagálni a váratlan helyzetekre is. Ezért az intézmény éves munkatervében szerepeltetni kell az ellenőrzési tervet, amely a felmerülő igények mentén a mindennapokban természetesen kiegészíthető.

A szakmai munka ellenőrzésének legkézenfekvőbb eszköze a foglalkozáslátogatás. Nem véletlenül alapvető eleme ez a pedagógusminősítésnek, tanfelügyeletnek és az önértékelésnek is. A foglalkozáslátogatásokat a pedagógusokkal előzetesen egyeztettem és része a foglalkozásra reflektáló óramegbeszélés is, amelyen elsőként a foglalkozást tartó pedagógus értékeli és kommentálja a tervezett tevékenység megvalósulását. Őt követően az óralátogatás többi résztvevője is reflektálhat. Fontosnak tartom, hogy az óramegbeszélések hangulatát meghatározza a támogató szándék és az együttműködés. Elsősorban a kollégák erősségeire hívjuk fel a figyelmet, és másodsorban említjük meg a fejlesztési lehetőségeket is.

A fentiek mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a közvetett tapasztalatszerzésen alapuló információkat sem: a tanulók eredményei (tanulmányi eredmények, versenyeredmények,

kompetenciamérés), osztályozó értekezletek, beszámolók tapasztalatai, de egy-egy osztály közhangulata is sokat elárulhat pl. az osztályfőnök munkájáról. Az iskolaközösség (pedagógustársak, tanulók, szülők) akár tudatos, akár nem célzatos visszajelzései szintén információt hordoznak. A szakmai munka ellenőrzéséhez természetesen fontos adalékot adnak a jogszabály által előírt belső ellenőrzések, a minősítési, tanfelügyeleti, önértékelési eljárások.

Az iskola külső kapcsolatai

Kiemelten fontosnak tartom, hogy a város legfiatalabb intézménye kapcsolódjon be a település mindennapjaiba szakmai, kulturális és közösségi tekintetben is.

Bár maga az intézmény fiatal, az első pillanattól kezdve számos szállal kötődik Budakalász közösségéhez. Szerencsésnek tartom magam, hogy 2010 óta dolgozhatok Budakalászon. Tíz évig irányíthattam a Szentistvántelevi Általános Iskolát, s ennek révén volt lehetőségem alaposan megismerni nem csak település, de a Szentendrei Járás, illetve a Tankerület társintézményeit is. Jól ismerem működésüket, vezetőiket és sok esetben munkatársaikat is. Az iskolaalapítást közvetlenül megelőző tanévben a Váci Tankerületi Központ munkatársaként a Budakalászi Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal munkatársaival mindennapos együttműködésben dolgoztam az iskola beindításán, így a Tankerületi Központ munkatársaival még a korábbinál is szorosabb szakmai kapcsolatba kerültem. Működésünket a mindennapokban segíti az a szövevényes kapcsolatrendszer, amelynek tagjai az Önkormányzat, a Polgármesteri Hivatal, a helyi iskolák, óvodák, a kiemelt figyelmet igénylő tanulók ellátása terén a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentendrei Tagintézménye, a szociális és gyermekvédelmi ügyekben a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény, vagy a Pest Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala is és végül, de egyáltalán nem utolsó sorban a fantasztikus programokat szervező Kós Károly Művelődési Ház is.

A felsorolást hosszan lehetne folytatni még a helyi civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, de közülük egyet szeretnék kiemelni, a Budakalászi Jóléti Szolgálat Alapítványt. Ez a civil szervezet a helyi iskolák 7-8. osztályos tanulóinak, illetve pedagógusainak hosszú ideje minden tanévben szervez orvostanhallgatók bevonásával elsősegély és újraélesztés tanfolyamot. Fontosnak tartottam, hogy ebbe az együttműködésbe már az iskola indulását követően bekapcsolódjunk, így az első képzés a hetedik osztályosok számára 2021. őszén meg is valósult.

Lényegesnek tartom, hogy az iskola a fenti szervezetekhez, közösségekhez fűződő viszonyát a kölcsönösség jellemezze. Tervezzük, hogy a nemzeti ünnepek, illetve emléknapok alkalmából szervezett városi ünnepségeken, megemlékezéseken részt vegyünk akár a műsorokban való közreműködéssel. Kollégáimmal már ebben az évben önkéntes segítőként részt vettünk a Kós Károly Művelődési Ház által szervezett sportrendezvényeken, a Tour de Kalászon és az Őszi Tófutáson. Itt újra

meg lehet említeni a Vidra Sportegyesülettel kötött együttműködési megállapodást, amelynek keretében az iskola térítésmentesen használhatja az egyesület vízitelepét.

Tervezem, hogy kiszélesítjük azt a kapcsolatot, amelyet az iskola szomszédságában működő Napvirág Idősek Otthonával kezdeményeztünk az ősszel, amikor a Márton-napi lámpás felvonulással meglátogattuk az intézményben lakó időseket. Ünnepi műsorainkra vendégül láthatjuk az érdeklődő lakókat, de igény szerint akár házhoz is vihetjük ezeket az előadásokat.

És végül, de egyáltalán nem utolsó sorban szeretném kihangsúlyozni az iskola és a szülői ház kapcsolatának fontosságát. Közhelyszerű, de nem lehet nem említést tenni arról, hogy az iskola a szülőkkel való együttműködés nélkül nem képes eredményesen működni. Mivel iskolánk közössége most formálódik, a szülőkhöz fűződő kapcsolatainkat is most alakítjuk. A Szülői Munkaközösséggel partneri viszonyt kell kialakítani, ami ha jól működik egyértelműen tanulóink javát szolgálja. A Szülői Munkaközösséggel való aktív kapcsolattartás lehetőséget ad arra, hogy tevékenységünkről visszajelzéseket kapjunk, megismerjük a szülők igényeit, illetve hogy a témával adekvát mértékben bevonjuk őket akár döntéseink meghozatalába, akár elképzeléseink megvalósításába.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény meghatározása szerint kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő tanuló a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve a kiemelten tehetséges tanuló. A jogszabályi fogalomhasználatot kibővítve a fenti csoportok mellett szeretnék szót ejteni a szociális hátrányokkal küzdő és a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókról is, annál az egyszerű oknál fogva, hogy e csoportok között gyakran igen nagy az átfedés, illetve azért is, mert utóbbiakra is kiemelt figyelmet kell fordítani.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók
Az Nkt 4.§ 25. pontjában meghatározott terminológia szerint sajátos nevelési igényű tanuló az, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánk szakmai alapdokumentuma szerint mozgásszervi fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulókat fogad és biztosít számukra ellátást, amely a többi tanulóval együtt, integrált formában történik.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló fogalmi meghatározását szintén az Nkt. 4.§-a adja meg. Ez a kifejezés olyan a tanulót jelöl, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási,

magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A jelenlegi 194 tanulóból 5 fő (2,5%) sajátos nevelési igényű, 26 fő (13%) pedig beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzd. Ezen tanulók sikeres együttnevelése minden pedagógusunk közös felelőssége, de természetesen kiemelt szerepe van a gyógypedagógusoknak, fejlesztőpedagógusoknak, iskolapszichológusnak, illetve az osztályfőnököknek és a pedagógiai asszisztensnek.

A pedagógusok, gyógypedagógusok és szülők közötti partneri együttműködésen alapuló fejlesztés eredménye lehet a sikeres inklúzió, amelynek ismérvei, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló társai közé beilleszkedik, velük együtt halad, hátránya csökken, vagy ideális esetben megszűnik, személyiségfejlődéséből adódóan a saját problémáit megfelelően képes lesz kezelni, illetve az iskolán kívüli és azon túli élete során is jól használható kompenzációs technikákat sajátít el.

Ennek megvalósítása érdekében személyes felelősségemnek tartom, hogy kollégáim integrációs munkájához a lehető legnagyobb támogatást adjam. Ehhez vezetőként nekem a következőket kell biztosítanom: szakemberek (gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok), külső szakmai támogatás (pl. érzékenyítés, konfliktuskezelés terén, szakszolgálat, egészségügyi intézmények, családsegítő szolgálat...), fejlesztő eszközök, szakmai továbbképzések, illetve mindezekhez a finanszírozás megszerzése. Fontos, hogy érezzék a pedagógusok, hogy vezetőként a szülőkkel való kommunikációban és különösen a konfliktusos helyzetek kezelésében is aktívan részt vállalom.

Az érintett tanulók ellátásának leghatékonyabb módját a körülmények ismeretében kell megválasztani.

A fejlesztő foglalkozás szervezhető egyénileg, kislétszámú csoportban, de szükség esetén a megfelelő szakember, vagy a pedagógiai asszisztens is részt vehet második felnőttként egy-egy foglalkozás vezetésének támogatásában. A legnagyobb odafigyelést igénylő tanulók mellé „árnyéksegítőt” is lehet rendelni, aki a tanuló személyes aurájának tiszteletben tartása mellett mindig jelen van, elérhető.

A lemorzsolódással veszélyeztetett és a szociális hátrányokkal küzdő tanulók

Az iskola kötelező felvételi körzetének összetételéből adódóan a tanulók szociális hátrányának kompenzálása nem jelent napi feladatot. Tanulóink általában rendezett és biztonságos körülmények között nevelkednek. Ezzel együtt természetesen van olyan helyzet is, amikor egy-egy családnak különleges támogatásra lehet szüksége. Az osztályfőnökök féléves és évvégi beszámolóikban külön kitérnek a szociális hátrányokra, illetve a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókra. A jelzőrendszeri hálózat tagjaként, illetve a Dunakanyar Családsegítő- és Gyermekjóléti Intézmény együttműködő partnereként tudunk az illetékes társszervektől is segítséget kérni, de előkészítés alatt van egy, az iskola tevékenységét támogató alapítvány bejegyzése is, amelynek tevékenységei között szerepelni fog, hogy

a tanulók családjában esetlegesen bekövetkező úgynevezett „szociális vészhelyzet” esetén segítséget nyújt.

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulónk jelenleg nincs, de fel vagyunk készülve rá, hogy szükség esetén mentortanárral támogassuk felzárkóztatását. Amennyiben lesz olyan tanuló, aki lemorzsolódással veszélyeztetett, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal és a Dunakanyar Család- és Gyermejkölési Intézmény együttműködésben fogunk tudni támogatást biztosítani. Ilyen jellegű együttműködésre sajátos nevelési igényű tanuló integrációjának támogatása apropóján már volt is példa fiatal iskolánkban.

A kiemelten tehetséges tanulók

Az Nkt. a kiemelten tehetséges tanulókat is a különleges bánásmódot igénylők között tartja számon. A jogszabályi terminológia szerint a kiemelten tehetséges tanuló átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Gyakori, hogy egy iskola vagy a tehetséggondozásra helyezi a hangsúlyt és a hátránykompenzációra és a fejlesztésre nem jut elég figyelem, vagy az integráció emészt fel az erőforrásokat és a tehetséggondozás szenved csorbát. A Patakpart Általános Iskolában olyan nevelési-oktatási gyakorlatot szeretnék kialakítani, amelyben a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra is jut energia. A tehetséggondozás támogatása érdekében a tantárgyfelosztásban kell egyéni vagy kiscsoportos tehetséggondozó, fejlesztő, versenyfelkészítő foglalkozásokat, szakköröket és sportköröket tervezni, valamint iskolai versenyeket, vetélkedőket, bemutatókat szervezni. Emellett sokat segíthet a kapcsolatfelvétel a Tehetségpontok Hálózatának környékbeli intézményeivel (Szentendre, Pomáz, Budapest III. kerület).

Az emberi erőforrások, személyi feltételek biztosítása

A Patakpart Általános Iskola 2021. augusztus 1-én jogelőd nélkül jött létre. Az iskolaalapítás egyik legnagyobb kockázati tényezője az volt, hogy a jelenlegi munkaerőpiaci adottságok mellett vajon lehetséges-e egy több mint húsz fős nevelőtestületet létrehozni a szakos ellátottság biztosításával. Legnagyobb megkönnyebbülésünkre ez kisebb kompromisszumokkal sikerült is. Azt tapasztaltuk, hogy egy új iskola alapításában való együttműködés jó hívószó. Bizonyos munkakörök esetében kifejezetten sok jelentkező közül tudtunk választani. A szakos ellátottság csaknem teljes: egy tanítói munkakört töltöttünk be hittanári, egyet tanári képesítéssel rendelkező pedagógussal, illetve a technika tantárgyat rajzszakos pedagógus oktatja.

A tanév közben felmerült szakemberszükségletet sikerült rugalmasan megoldani. A betöltetlen könyvtárostanári álláshelyet felhasználva tudtunk egy gyógypedagógust teljes állásban foglalkoztatni, akinek értékes tapasztalatára és szaktudására nagy szükségünk volt. Így sikerült konszolidálni egy

sajátos nevelési igényű tanuló súlyos konfliktusos integrációjából adódó helyzetet, a könyvtári feladatellátás megszervezését azonban a következő tanév feladatául hagytuk.

Úgy gondolom, hogy az ehhez hasonló kompromisszumos megoldásokra, rugalmasságra van szükség ahhoz, hogy az általánosan jellemző szakemberhiány közepette meg tudjuk válaszolni az éppen aktuális kihívásokat.

Erőforrásgazdálkodás a következő három tanév távlatában

A következő években az iskola nevelőtestülete, illetve a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők létszáma még nagymértékben fog bővülni. Jelenleg kilenc osztály ellátására szükséges pedagógus létszámmal rendelkezünk. A létszámnövekedést a következő három évre tervezve az alábbiak szerint prognosztizálom.

A számítások alapjául a 2022/2023-as évre várható tanköteles korba lépő beiratkozó gyermekek, illetve a felsőbb évfolyamokra átjelentkező tanulók jelenleg ismert és részben becsült száma szolgál. Ezt a növekedési ütemet vetítjük a 2023/2024-es és a 2024/2025-ös tanévekre. A várható tanulólétszám alapján tervezem az egyes munkakörben foglalkoztatottak létszámát (pl. intézményvezető-helyettes, pedagógiai asszisztens) és az osztályok várható számát, ami pedig a tantárgyfelosztásban kiadható órakeretet határozza meg. Az órakeretből a szokásos képlettel számítottam a státuszokat, amellyel a feladat ellátható.

Tanév	Tanulólétszám	Osztályok száma
2021/2022	194	9
2022/2023	255	11
2023/2024	310	13
2024/2025	360	14

A tanulólétszám és az osztályok számának várható alakulása

	1. évf	2. évf	3. évf	4. évf	5. évf	6. évf	7. évf	8. évf	Összesen
Finanszírozott időkeret tanórában (Nkt.)	52	52	52	55	51	51	56	56	
2021/2022									
Osztályok száma	2	2	0	1	2	1	1	0	9
Finanszírozott időkeret	104	104	0	55	102	51	56	0	472
2022/2023									
Osztályok száma	2	2	2	0	1	2	1	1	11
Finanszírozott időkeret	104	104	104	0	51	102	56	56	577
2023/2024									
Osztályok száma	2	2	2	2	1	1	2	1	13
Finanszírozott időkeret	104	104	104	110	51	51	112	56	692
2024/2025									
Osztályok száma	2	2	2	2	2	1	1	2	14
Finanszírozott időkeret	104	104	104	110	102	51	56	112	743

Az osztályok számának és a kiadható órakeret várható alakulása

	Intézményvezető	Intézményvezető-helyettes	Osztályfőnök	Munkaközösség-vezető	Számított létszám	
2021/2022	létszám	1	1	9	2	22,00
	heti óraszám	6	8	22	22	
2022/2023	létszám	1	2	11	3	27,54
	heti óraszám	4	6	22	22	
2023/2024	létszám	1	2	13	4	32,58
	heti óraszám	4	6	22	22	
2024/2025	létszám	1	2	14	6	34,96
	heti óraszám	4	6	22	22	

A feladatellátáshoz szükséges álláshelyek várható alakulása

A fenti adatsorokból látható, hogy a következő két tanévben a feladatellátáshoz szükséges pedagóguslétszám öt-öt álláshellyel fog növekedni. Annak érdekében, hogy a pedagógusok a megfelelő létszámban nagy biztonsággal rendelkezésre álljanak minden egyes tanév elején, nem elegendő arra hagyatkozni, hogy az újonnan alapított iskola hagyományainak, szakmai kultúrájának kialakításában való együttműködés a továbbiakban is elég jó hívószó lesz. Ezért a szokásos toborzási eljárásokon (Közszolgáltatási Állásportál, Pedagógus álláshelyek FB-csoport, „meghívás” személyes ismeretségi körökben, stb.) túlmenően a tanárképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézményekben is keresünk kapcsolatot, hogy pályakezdő pedagógusokat csábíthassunk iskolánkba. Mivel több olyan kollégánk is van, aki fogad, illetve mentorál hallgatókat, ebben a tanévben már három főiskolai hallgató is járt nálunk gyakorlaton. Az így megismert és a közösségünk pedagógiai céljait elfogadó pályakezdőket potenciális jelöltnek tekinthetjük, de az ő segítségükkel az előre látható álláshelyek hirdetéseit eljuttathatjuk hallgatótársaikhoz is.

Külső erőforrások bevonása az intézményi célok elérése érdekében

Az EU-s, a hazai központi, a különböző gazdasági szereplők által kiírt és a helyi pályázati lehetőségek mind alkalmasak arra, hogy hozzásegítsék az iskolát az intézményi célok eléréséhez, ezért a pályázati lehetőségek felderítését a következő tanévtől a tanulólétszám emelkedése alapján betölthető második intézményvezető-helyettes feladatkörébe tervezem utalni. A pályázatfigyeléssel megbízott kolléga feladata lesz, hogy keresse a pályázati lehetőségeket, illetve a pályázatírásban is aktívan vegyen részt. Segítséget fog jelenteni, hogy feladata ellátása során a Váci Tankerületi Központ Jogi és Fejlesztési Osztály munkatársainak tapasztalatára és támogatására is számíthatunk.

A teljesség igénye nélkül szeretnék említeni néhány pályázati lehetőséget, amelyben tapasztalattal rendelkezünk, vagy közeli terveink, elképzeléseink között szerepelnek:

Tanulmányi kirándulásokkal kapcsolatos pályázatok: Határtalanul! pályázat, Erzsébet-táborok

Szabadidős, rekreációs, közösségfejlesztő programokkal kapcsolatos pályázatok: Vándortáborok (kerékpáros-, gyalogos-, vízivándortábor) Erzsébet-táborok

Pedagógus-továbbképzési lehetőségek: Erasmus+ programban elérhető külföldi továbbképzések

Tematikus pályázati lehetőségek: Szitakötő – integrált ökológiai programban való részvétel, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által kiírt pályázatok, stb.

Budakalászárt Közalapítvány pályázatai, Budakalász Város Önkormányzata által kiírt pályázatok: iskolai tanórán kívüli testnevelés és szabadidősport szervezett formáinak, programjainak támogatására, az egészséges életmód kialakításáért, az egészség megőrzéséért, az ifjúság életesélyeinek javításáért.

A pályázati lehetőségek mellett érdemes megemlíteni a Budakalász Város Önkormányzata által alapított pedagógus-díjakat. A kollégák felterjesztése nagy elismerést és motivációt jelenthet

számukra, ezért ezzel a lehetőséggel biztosan minden évben élni fogok. Hasonló pedagógus elismerés alapítására nekünk is lehetőségünk lesz, hiszen már most előkészítés alatt van egy, az iskola tevékenységét támogató alapítvány létrehozása.

Összegzés

A pályázati dokumentum zárásaként szeretném összefoglalni, hogy a vezetői program sikeres megvalósítása nyomán milyen eredmények várhatók:

1. Kialakul egy olyan iskolaközösség, amelyben a diákokat, a pedagógusokat és a szülőket is jellemzi a bizalom, az összetartozás érzése és a közös célok megvalósítása melletti elkötelezettség.
2. Kialakul a nevelőtestület egységes pedagógiai kultúrája, melynek fontos része a saját szakmai fejlődésünk. Nyitottan fordulunk az innovatív kezdeményezések felé, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók felkészültebbek legyenek jövőbeli feladataikra.
3. Az új intézmény a település, a járás és a tankerület életébe szervesen beilleszkedve, a társszervekkel kooperálva működik.
4. A közösség hagyományokat teremt, amelyek a pedagógiai célok megvalósítását szolgálják.

Bízom benne, hogy pályázatom elnyeri a döntéshozók támogatását és továbbvihetem a Váci Tankerületi Központ munkatársaként megkezdett, majd az idei tanévben megbízott intézményvezetőként az iskolaalapító nevelőtestülettel folytatott munkát.

Mellékletek

1. Szakmai önéletrajz
2. Végzettséget igazoló okiratok
3. 2 db diploma másolata
4. 1 db pedagógus szakvizsga másolata
5. Hatósági erkölcsi bizonyítvány
6. Munkáltatói igazolás szakmai tapasztalatról
7. Nyilatkozatok